7/194

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : B.02.0.005/031/0389

KONU :

4/3/2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 05.02.2003 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/194-704/3089 sayılı yazınız.

Ankara Milletvekili Sn. Salih KAPUSUZ tarafından tevcih edilen 7/194-704 sayılı yazılı soru önergesi, Bakanlığım ilgili kuruluşu Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu (TRT) Genel Müdürlüğüne intikal ettirilmiş olup, gelen cevaplar tarafımca yeterli bulunmadığından, daha detaylı bilgi istenmiştir.

Gelen cevabi yazı ekte gönderilmekte olup, detaylı bilgiler bilahare Başkanlığınıza gönderilecektir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Beşir ATALAY
Devlet Bakanı

EKLER :

EK-1 TRT Gn. Md.lüğünün 26.02.2003 tarih ve B.02.2.TRT.0.61.00.00/354 sayılı yazısı (5 sh.)

DAĞITIM :

Gereği :

TBMM Başkanlığına

Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu
Genel Müdürlüğü
Hukuk Müşavirliği

SAYI : B.02.2.TRT.0.61.00.00/354 Ankara 26/2/2003
KONU : **Soru Önergesi.**

DEVLET BAKANLIĞI'NA
(Prof. Dr. Beşir ATALAY)

İLGİ : 7/2/2003 tarih ve B.020.005/031/0389 sayılı yazınız.

Ankara Milletvekili Sayın Salih KAPUSUZ tarafından verilen 7/194-704 sayılı Soru Önergesi ile ilgili Kurumumuz görüşü aşağıda arz olunmuştur.

1- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'nun diğer yıllarda olduğu gibi 1998-1999-2000-2001 yıllarına ait Raporlarında yer alan Temenniler, 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu ve diğer ilgili kanun ve mevzuat çerçevesinde yerine getirilmiş ve yerine getirilen Temenniler bir sonraki yıl raporunda yer almamıştır.

2- TRT Genel Müdürü Yücel YENER yayından dolayı her hangi bir ihtar almamıştır.

3- TRT Genel Müdürü ve Yönetim Kurulunun görevden düşmemesini sağlayacak yönetmelik değişikliği çalışması yapılmamıştır.

4- 15 Kasım 2002 tarihinde Yönetmelikte herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Kurum hizmetlerinin tanımı ve bu hizmetlere atanacaklarda aranacak şartlar, "TRT Hizmetlerinin Tanımı, Bu Hizmetlere Atanacaklarda Aranacak Özel Nitelikler ve Atama Şartları Yönetmeliği"nde belirlenmiş olup, Kurum Yönetim Kurulu'nun 27/06/1997 tarih ve 1997/158 sayılı Kararıyla ile Başkan, Başkan Yardımcısı, Müdür ve Müdür Yardımcısı kadrolarına atanacaklarda genel şartların dışında Kurumda en az 10 yıl çalışmış olma şartı getirilmiştir. Yönetim Kurulu'nun 13/12/2002 tarihli Kararıyla; Kurum hizmetlerinin genç ve dinamik, üretime daha çok katkısı olabilecek personelin de performans değerlendirmesi sonucu yönetici kadrolarına atanabilmelerini teminen, 10 yıl çalışma şartı, Müdür ve Müdür Yardımcılığı hizmetleri için 7 yıla indirilmiştir. Söz konusu değişikliğin TV Haber Müdürlüğü ile bir ilgisi yoktur. Karar tüm Kurum yönetici kadrolarını kapsamaktadır.

5- 03 Kasım 2002 seçimlerinden sonra emeklilik, istifa, ölüm gibi sebeplerle boşalan kadrolara, değişiklik talebinde bulunulan bazı kadrolara ve gelişen Kurum hizmetleri karşısında duyulan ihtiyaç sebebiyle "TRT Hizmetlerinin Tanımı, Bu Hizmetlere Atanacaklarda Aranacak Özel Nitelikler ve Atama Şartları Yönetmeliği" ve diğer personel mevzuatı hükümlerine uygun olarak işlemlerine daha önce başlanan yaklaşık 40 civarında atama yapılmıştır.

6- Haber Dairesi Başkanlığı'nda yeniden yapılanma söz konusu değildir. Haber Dairesi Başkanlığında çalışan personel arasında Kurum mevzuatına uygun olarak görev değişiklikleri yapılmıştır.

7- Kurumumuza, herhangi bir nedenle yargılanıp kamu hizmetlerinden men cezası alan personel ataması yapılmamıştır. Ancak, 4397 sayılı Verici Tesislerinin TRT Genel Müdürlüğü'ne Devrine İlişkin Kanun uyarınca TELEKOM'dan Kurumumuza devredilen personel arasından, TRT Personel Yönetmeliğinin 36.maddesinde sayılan şartları taşımayanların görevlerine son verilmiş, bu kişilerden idare mahkemelerinde açtıkları davalarda aldıkları iptal kararlarına veya yürütmenin durdurulması kararına bağlı olarak 4 kişi göreve başlatılmıştır.

8- Genel Müdür Yücel YENER'in görev süresi içinde "1402" sayılı Sıkıyönetim Kanununa göre haklarında işlem yapılmış personel göreve başlatılmamıştır. Ancak, 1981 yılında başka kurum ve kuruluşlara tayin edilen personelden, yargı kararları gereği göreve başlatılmış personel bulunmaktadır.

9- 31/12/2002 tarihine kadar Kurumumuzun tüm alım işlemlerinde olduğu gibi Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığının ihtiyaç duyduğu alımlarda TRT Alım, Satım ve İhale Yönetmeliği hükümlerine uygun hareket edilmiş ve alımlar aynı firmadan değil, 48 farklı firmadan Yönetmelik hükümlerine uygun gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, Kurumumuz Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığında daha önce bilgisayar firmasında çalışmış bir personel bulunmadığı gibi, her hangi bir Kurum personelinin, bir firmanın ihaleyi kazanması yönünde rolünün olması da söz konusu değildir.

10- Multimedya Arşiv Sistemi İhalesi üç kez değil iki kez iptal olmuştur. İhaleler, şartnamelere aykırı olarak; belirtilen şekil, süre ve miktarda teminat verilmemesi, şarta bağlı veya noksan teklif ve yetki belgesi verilmesi, yetki belgelerinin teklifleri tamamen karşılamaması, teknik şartnamede eksikliklerin bulunması, teminat mektuplarında kontrgrantinin olmaması veya geçersiz olması gibi sebeplerle TRT Alım, Satım ve İhale Yönetmeliğinin "Tekliflerin Geçersizlik Şartları" başlıklı 31. ve devamı maddeleri uyarınca iptal edilmiştir. İhale iptali Yönetmelik hükmü gereği yapılmış olup ihalelerin de belli bir firmaya verilmesi için iptal edilmesi söz konusu değildir. Ayrıca, ihalelerin ilan yoluyla ve kapalı zarfla teklif istenmesi suretiyle yapılması ve ihalelere birden çok firmanın katılımının sağlanması gibi hususlar gözönünde bulundurulduğunda ihalenin belli bir firmaya verilebilmesi de mümkün değildir.

11- Kurum Yönetim Kurulu üyelerine, 1/6/1988 tarih ve 13011 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca her ay, yürürlükteki En Yüksek Devlet Memuru Aylığı tutarında 34300 X (1500 + 8000) = 325.850.000.- TL. Yönetim Kurulu Üyelik Ücreti ile bunun % 100 tutarında tazminat olmak üzere toplam 651 .700.000.-TL brüt ödeme yapılmaktadır.

12- Asil Büro, Cem Mefruşat, Erdem Elektronik adlı şirketlerin kurucuları ve ortakları arasında Kurum personeli bulunmamaktadır. Asil Büro firması Kurumumuzda kullanılan Gestetner marka fotokopi makinalarının servis ve bakım hizmetlerinin ihalesini kazanmıştır. CEM Mefruşat firmasından 2000 – 2002 yıllarında Alım, Satım ve İhale Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak 24 fatura karşılığı 23 milyar TL civarında mefruşat malzemesi alımı yapılmıştır. Adı geçen firmanın halı ve mefruşat temizliği ihalesini kazandığına dair bilgi bulunmamaktadır.CTV adlı bir firmadan her hangi bir malzeme ve hizmet alımı yapılmamıştır. Erdem Elektronik firmasından 2000-2002 yıllarında 27 adet fatura karşılığı 593 milyar TL. civarında TRT Alım Satım ve İhale Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak alım gerçekleştirilmiştir. Erdem Elektronik dünyaca ünlü SONY firmasının Türkiye Distribütörü olup, Kurumumuz Stüdyoları Sony teknolojisi üzerine kuruludur.

13,14- McKinsey&Company firmasıyla iki aşamada çalışılmıştır. Birinci aşamayı oluşturulan Teşhis çalışmasında: TRT'nin içinde bulunduğu rekabet ortamı ve olası gelişmeler incelenmiş, TRT'nin bu ortamdaki konumu, TRT'nin şu andaki durumu stratejik, operasyonel ve organizasyonel açılardan incelenmiş ve önemli görülen eksiklikler, TRT'yi Türkiye'nin önde gelen

kanallarından biri yapmak için gerekli değişimin anahtar unsurları belirlenmiş, stratejik, operasyonel ve organizasyonel konularda öncelikli olarak yapılması gerekenler ortaya konmuş ve Değişim Programının öncelikleri saptanmış ve başarılı olması için gerekli olan temel unsurlar belirlenmiştir.

Projenin ikinci aşamasında ise organizasyonel yapının yeniden yapılandırılması ve temel üretim süreçlerinin detaylandırılması, bütçe disiplininin teşvik edilmesi ve kaynakların daha verimli kullanımını sağlayacak maliyet muhasebesi ve bütçe planlama konusunda ön çalışma gerçekleştirilmiştir. Kanal kimliklerinin belirlenmesi ve program seçimi ile yayın akış düzenlemelerine yönelik kısa ve uzun vadeli planların hazırlanması, dışa dönük pazar araştırmalarına dayalı program yapım yöntemlerinin geliştirilmesi ve uygulanması çalışmaları yapılmıştır. Bu tür uygulamalar, özel radyo ve televizyon yayıncılığının başladığı diğer ülkelerin kamu yayın kuruluşları (örneğin BBC, RAI) örnek alınarak, oradaki uygulamaların benzeri Kurumumuzda yapılmıştır.

Yapılan çalışmalar sonucunda öngörülen organizasyonel yapının Kurumun tamamında uygulanabilmesi için, 11/11/1983 tarih ve 2954 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kanunu'nun 14 ve 16. maddelerinde değişiklik yapılması gerekmiş ve 2954 sayılı Kanunun 14. maddesi uyarınca 14 ve 16. maddelerin değişikliğine yönelik olarak hazırlanan Kanun Değişiklik Tasarısı Yönetim Kurulu'nun 06/03/2002 tarihli kararı ile kabul edilmiş ve Kanunlaşmasını teminen Devlet Bakanlığına gönderilmiştir. Ancak, Kanun değişikliği henüz gerçekleşmemiştir.

Diğer yandan, yeniden yapılanma ile ilgili olarak Kurum personeli tarafından verilmiş ve Kurum kayıtlarına geçmiş her hangi bir rapor bulunmamaktadır.

15-Kurumda TELEKOM'dan 4397 sayılı Kanun gereği devredilen yaklaşık 1850 personel dahil 8000 civarında personel çalışmaktadır. Bunun 319'u Prodüktör kadrosunda görev yapmaktadır. Gerçekleştirilen tüm yayınlar, Kurumun kendi personel ve teknik imkanları ile yürütülmektedir. Kurum olanakları ile hazırlanan drama dizi ve filmlerin yanı sıra Kurum imkanlarıyla gerçekleştirilemeyen bazı drama programlarının Kurum dışına yaptırılması, 80'li yıllardan beri süre gelen mevzuat gereği yapılan bir uygulamadır. Tüm televizyon yayınlarında, Kurum dışına yaptırılan ve TRT -1 de yayınlanan programların oranı % 1.6, belgesel ve çizgi filmler dahil yurt dışından temin edilen programların oranı ise % 6.5'dir.

Personel giderleri hariç, Kurum dışına yaptırılan programlar TRT'nin toplam giderlerinin % 5.5'ini , yurtdışından kiralanan program giderleri ise yaklaşık % 4'ünü oluşturmaktadır.

16-Van İli, Merkez İlçesi, Kale ardı mahallesi,tapunun 797 ada, 1-21 parselinde kayıtlı 47.647,17 m² yüz ölçümlü taşınmaz imar planında "PARK ALANINA" tahsisli iken, Kurumumuz Yatırım Programında yer alan ve inşaatı devam eden hizmet birimlerinin tamamlanması için kaynak oluşturmak amacıyla, TRT Alım Satım ve İhale Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak Kıymet Takdir Komisyonunca belirlenen 150 milyar TL. bedelle 30.11.1998 tarihinde Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna satılmıştır

- Ankara İli, Çankaya İlçesi, Balgat-Karakusunlar mahallesi, imarın 27354 ada, 1 parselinde kayıtlı 25.937 m² yüz ölçümlü taşınmazdaki Kurum hissesi 25.584 m²'lik kısmı ve imar planında " Kentsel Servis Alanı" dahilinde kalan taşınmaz Kurumumuz Yatırım Programında yer alan ve inşaatı devam eden Hizmet birimlerinin tamamlanması için kaynak oluşturmak üzere, TRT Alım Satım İhale Yönetmeliği gereğince, ilan yoluyla kapalı teklif isteme suretiyle 4,7 trilyon. TL., bedelle Ali Gökhan ENSARİ ve Burhan ARAS adlı şahsa 02.06.2000 tarihinde satılmıştır. Aynı

yerde ayrıca, 27362 Ada, 3 parsel sayılı taşınmazın 426 m2'si Mevlüt TOPBAŞ'a, 27363 Ada, 1 Parsel sayılı taşınmazın 327 m2'si Bülent Özen'e 3194 sayılı İmar Kanunu gereğince bir başka parselle şuyulandırılması sebebiyle satılmıştır.

-TRT Sitesi kompleksinin kurulu bulunduğu Çankaya İlçesi, Or-An semti, imarın 16128 ada, 13 parselinde kayıtlı 451.940 m² miktarındaki taşınmazın 147.754/451.940 hissesi Maliye Hazinesine ait iken, Mülkiyeti Kurumumuza ait, İstanbul İli, Ümraniye İlçesi, İnkılap mahallesi, imarın 15 ada, 48 parselinde kayıtlı 192.809 m² yüz ölçümlü taşınmaza Ümraniye Belediyesince 3194 sayılı imar kanunu uyarınca, " Kentsel ve Bölgesel Büyük Spor Alanı- Hastane Alanı" olarak tahsisi sonucu, 1/1000 ve 1/5000 ölçekli mevzi imar planının iptali yolunda açılan davaların kurum aleyhine sonuçlanması üzerine TRT Sitesi arazisinin arsa bütünlüğünün sağlanması , yapı ve iskan ruhsatlarının alınabilmesini teminen, Hazine hissesi 147.754 m²'lik kısmın 102.333.33 m²'si ile yine aynı yörede hazineye ait 803 ve 841 no'lu parsellerde kayıtlı toplam 95.935,67 m²'lik taşınmazlara Kurum lehine bedelsiz 99 yıl intifa hakkı tesis ettirilerek hiçbir bedel ödenmeksizin tapu ve tescil masrafları Hazinece karşılanmak şartıyla 2942 sayılı kanunun 26 ve 30. maddeleri gereğince, trampa edilerek 28.8.1998-20.10.1998 tarihlerinde tapu işlemleri sonuçlandırılmıştır.

- İstanbul İli, Ümraniye İlçesi, İnkılap mahallesi, imarın 15 ada, 50 parselinde kayıtlı 29.196 m² yüz ölçümlü Ümraniye eski verici istasyon binasının bulunduğu taşınmaz imar planında "PARK ALANI" olarak tahsisli iken, Ümraniye Kaymakamlığı ile yapılan 08.01.2001 tarihli protokol çerçevesinde 2 yıl süre ile çevre düzenlemesinin yapılması ve mevcut binanın bakım ve onarımın yapılması karşılığında kullanma hakkı verilmiş ve protokolün 3. maddesinde TRT'ye ait 50 no'lu parsel ile, TRT Kompleksi dahilindeki Hazineden tahsisli 16128 ada, 13 parseldeki 44.920,47 m² yüz ölçümlü taşınmazın trampa işlemi Ümraniye Kaymakamlığı tarafından ilgili merciler nezdinde yapacağı girişimleri müteakiben sonuçlandırılması şartı koşulmuştur. Milli Emlak Genel Müdürlüğü nezdinde yapılan çalışmalar sonucunda, taşınmaz mallar arasında meydana gelen 188 milyon TL farkın Kurumumuzca Hazineye ödenmesi koşuluyla alan farkı gözetmeksizin trampa edilerek 16.08.2001 tarihinde işlemler sonuçlandırılmıştır.

-Adana ili, Seyhan ilçesinde kain tapunun 391 ada,215 parsel sayısında kayıtlı arsa Kurumu yatırım programında yer alan ve inşaatı devam eden hizmet birimlerinin tamamlanmasına kaynak oluşturmak amacıyla 16/12/1998 tarihinde TRT Alım Satım ve İhale Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'na satışı yapılmıştır.

17-Kurum, 1997 yılında 450 milyar TL. iken 2002 yılında 42,5 trilyon civarında reklam geliri elde etmiştir. Kurumun reklam pastasındaki geliri %3'ten yaklaşık % 8'e çıkmıştır.

18-Elektrik enerjisinden TRT'ye aktarılan pay, Kurum gelirlerinin % 70'ini, reklam, bandrol ve diğer gelirler ise %30'unu oluşturmaktadır.

2002 yılı yaklaşık gelir Toplamı 547 Trilyon TL. dır. Bunun 342 trilyonu enerji payından, sağlanmıştır. Enerji payı hariç gelir toplamı (547)-(342)= 205 Trilyon TL.dır. 2001 yılı gider toplamı ise 438 trilyon TL dır. Enerji payından alınan gelirin olmaması halinde gelir gider farkı eksi (205)-(438)= - 233 trilyon TL.dır.

19- Ülkemizde Milli Piyango, Tekel, Kamu Bankaları, Spor Toto, Devlet Demiryolları gibi diğer kamu kurum ve kuruluşlarının her yıl yaptığı reklam ve tanıtım faaliyetleri kapsamında, Kurumumuzda da, Ekim 2000 ayında başlayan yeni programların, yeni kanal kimliklerinin tanıtılması ve boş reklam sürelerinin değerlendirilmesi amacıyla, barter yöntemiyle ücret ödenmeksizin çeşitli gazete ilanlarından, ücreti karşılığında ise Tanıtım Bütçesi içinde kalmak ve

indirimli tarife uygulanmak suretiyle gazete ilanlarından ve ayrıca bilbordlardan yararlanılmaktadır. Bu sayede izlenme oranlarında ve reklam gelirlerinde önemli artışlar sağlanmıştır.

20-1990'lı yılların başından bu yana içinde bulunduğumuz radyo ve televizyon yayıncılığı endüstrisinde büyük bir rekabet yaşanmaktadır. Kurum, Ülkemizde radyo ve televizyon yayıncılığı tekelinin ortadan kalkması ile oluşan pazarda bugün 16 ulusal televizyon kanalı ve 3 ayrı dijital platform, seyircisine ulaşmak için bir zorlu bir pazar mücadelesi içine girmiştir. Bu rekabet ortamında hiçbir çağdaş kamu yayın kuruluşunun düşük izlenme payı ile halka hizmet ettiğini ve halkı eğittiğini söylemesi mümkün değildir. Bu nedenle TRT, başta genç kuşak olmak üzere kaybettiği seyircisini yeniden kazanmak için doğru, etkin ve profesyonel anlamda bir pazarlama ile kalitesinden ve etik değerlerinden ödün vermeden kendisini, kanallarını ve programlarını daha iyi tanımlayıp ve farklılığını belirgin hale getirmek zorundadır.

Kurum, değerlerde geleneksel, düşüncede çağdaş, teknolojik yaklaşımlarda ise ileri görüşlü bir yayın kuruluşu kimliğini bir marka olarak oluşturmak ve bunun bir marka olarak pazarlanması için, stratejik çalışma, tasarım ve üretim aşamalarından oluşan projenin Pittard-Sullivan Firması ile gerçekleştirilmesi TRT Alım, Satım ve İhale Yönetmeliği hükümleri uyarınca uygun bulunmuştur. Firma ya toplam 12 haftalık danışmanlık hizmetleri ile adedi yılda yaklaşık 14 bin dolar olan 121 adet ürün karşılığında ödeme yapılmıştır.

21- Mahkemeler ve Danıştay'dan verilen iptal ve yürütmeyi durdurma kararlarının uygulanması için gerekli titizlik gösterilmektedir.

22- Araştırmada Veri Tabanı Araştırması, Panel Ailelerinin Seçimi, Peoplemeter ve Veri Aktarımı metodu kullanılmaktadır. TRT-1 kanalı AGB Anadolu A.Ş. tarafından 01 Temmuz 1998 tarihinden itibaren raporlanmaya başlanmıştır. Bu nedenle karşılaştırma, 1998 ve 2002 yıllarının son altı ayı baz alınarak yapılmıştır. 1998 yılı Temmuz-Aralık dönemi tüm gün ortalama izlenme oranı % 0,6 iken 2002 yılının aynı döneminde bu oran %83 artarak %1,1 'e ulaşmıştır. Prime Time da ise, 1998 yılı Temmuz-Aralık döneminde ortalama % 1,2 olan izlenme oranı %92 artarak 2002 yılında %2,3 olmuştur. TRT2 kanalı içinde 01 Temmuz 1999 tarihi itibariyle sözleşme imzalanmış ve raporlanmaya başlanmıştır. Diğer TRT kanalları sözleşme kapsamı dışındadır.

23- Kültür Bakanlığı tarafından yapımı onaylanan Salkım Hanımın Taneleri adlı sinema filmine TRT hiçbir parasal katkıda bulunmamış, filme yalnızca yayın hakkı karşılığında teknik destek verilmiştir. TRT'de daha önceki yıllarda, örneğin "Mavi Sürgün" ve "Yolcu" adlı sinema filmlerinde olduğu gibi, sinema sanatının geliştirilmesini teminen teknik destek verilmesi yurt dışında ve ülkemizde olağan bir uygulamadır.

Arz ederim.

Yücel YENER
TRT Genel Müdürü